

**ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ**

Одлуком Наставно-научног већа Факултета безбедности број 644/2 од 25.10.2019. године, именована је Комисија за преглед и оцену докторске дисертације кандидата **Милете Милашиновића** под насловом „**Утицај међународне сарадње на Систем смањења ризика од елементарних и других непогода у Републици Србији**“ у саставу:

1. Проф. др Зоран Драгишић, председник
2. Доц. др Владимир М. Цветковић, члан
3. Проф. др Славољуб Драгићевић, члан

Комисија је темељно прегледала и проучила наведену докторску дисертацију и на основу изнетог мишљења чланова Комисије Наставно-научном већу доставља следећи:

**РЕФЕРАТ
О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ**

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији

Милета (Радомир) Милашиновић, рођен је 27.09.1984.године у Београду. Основну школу, а након тога гимназију „Свети Сава“ завршио је 2003. године. Дипломирао је на Високој школи унутрашњих послова 2008. године, а 2010 године дипломирао је на Факултету безбедности Универзитета у Београду и стекао звање „Дипломирани менаџер безбедности“. Апсолвент је на Правном факултету Универзитета Унион у Београду.

Мастер академске студије другог степена, на студијском програму Тероризам, организовани криминал и безбедност Универзитета у Београду, са радом на тему „ Тајна делатност обавештајних служби као чинилац угрожавања мира“ завршио је 2012. године са просечном оценом 9,33 и стекао звање „Мастер менаџер“. Од 2012. године похађа докторске студије на Факултету безбедности Универзитета у Београду.

Запослен је у Министарству унутрашњих послова од 2012. године, на радном месту шеф Одсека за оперативне организационе послове јединица цивилне заштите у Одељењу за јединице цивилне заштите Сектора за ванредне ситуације.

Као представник Сектора за ванредне ситуације МУП Републике Србије, учествовао је на више међународних курсева и семинара чија је тематика била

смањење ризика од елементарних непогода и управљања ванредним ситуацијама. На овим стручним скуповима имао је излагања која су била фокусирана на искуства Републике Србије у области ванредних ситуација, али је исто тако и сагледао обавезе које стоје пред Републиком Србијом у погледу реформе Система смањења ризика од елементарних и других непогода у процесу придруживања ЕУ и укључивања у друге међународне организације из ове области.

На основу приложене биографије може се закључити да кандидат Милета Милашиновић поседује потребна знања, вештине и искуство из области студија безбедности и Комисија оцењује да је квалификован за израду пријављене докторске дисертације.

Радови у водећим часопису националног значаја (M51)

Милашиновић, М. (2019). Међународна сарадња и смањење ризика од елементарних непогода. *Безбедност*, 61 (3), 200-220. DOI - 10.5937/bezbednost1903200M

Радови у часопису

- Динић, С., и Милашиновић, М.: „Кривичноправна заштита сектора“, Зборник радова са 12. међународног научног скупа под називом „Прилагођавање правне регулативе актуелним трендовима у региону“ одржаног у Новом Саду од 24-26. септембра 2015. године

- Динић, С., Милашиновић, М. и Taryu, E.: „Aspects enviromental protection in the European Union and in Serbian criminal low“, XIX international eco-conference and XI eco-conference, 23st-25th september 2015, N. Sad. Proceeding: Enviromental protection of urban and suburban settlements, publisher Ecological movement of N. Sad, pp. 329-340.

Кандидат Милета Милашиновић је у новембру 2012. године уписао докторске студије на Факултету безбедности и до априла 2016. године, положио све испите чиме је стекао услов за израду пројекта и пријаву тезе докторске дисертације. Одлуком Наставно-научног већа Факултета безбедности број број 358/5 од 10.05.2016. године, именована је Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације кандидата Милете Милашиновића под насловом „**Утицај међународне сарадње на Систем смањења ризика од елементарних и других непогода у Републици Србији**“ у саставу:

1. Проф. др Владимир Јаковљевић, председник
2. Проф. др Зоран Драгишић, члан
3. Проф. др Зоран Кековић, члан
4. Проф. др Јасмина Гачић, члан
5. Проф. Драган Симић, члан

Комисија је проучила и прегледала пријаву кандидата те је на основу приложених материјала и проученог пројекта докторске дисертације кандидата Милете ића Милашинов једногласно утврдила подобност теме и квалификованост кандидата,

па је 07.06.2016. године предложила Наставно-научном већу Факултета безбедности да прихвати тему и одобри израду докторске тезе кандидату Милети Милашиновићу под насловом „Утицај међународне сарадње на Систем смањења ризика од елементарних и других непогода у Републици Србији“, као и да именује ментора. Комисија је том приликом за ментора предложила проф. др Владимира Јаковљевића.

Тема докторске дисертације кандидата Милете Милашиновића припада научној области друштвено-хуманистичких наука и ужој научној области студијама безбедности. Написана је на 186 страница проредом 1 фонта Times New Roman, и при томе има 574,993 карактера са размацима. Садржи следеће целине: 1. Увод; 2. Методолошки оквир истраживања; 3. Теоријски оквир одређења појма катастрофа и њима сличних појава у природи и друштву; 4. Међународна сарадња у области смањења ризика од катастрофа; 5. Механизам и облици сарадње у Европској унији; 6. Систем управљања кризама изазваних елементарним непогодама у Републици Србији и његова окренутост међународној сарадњи; 7. Резултати и анализа истраживања; Закључак. На крају, приложен је и списак литературе који обухвата 205 референци укључујући и интернет изворе. Докторска дисертација кандидата Милете Милашиновића садржи: 20 табела, 20 графикона чија је сврха једноставнији и јаснији визуелни приказ представљених података.

2. Предмет и циљ дисертације

Кандидат у својој докторској дисертацији за циљ истраживања одређује научну дескрипцију најрелевантних питања која се тичу актера, облика, механизма и инструмената међународне сарадње чији је циљ превенција и смањење ризика од катастрофа у свету, као да се сагледа њихова рефлексија, заступљеност и потреба за имплементацијом у правни и институционални оквир смањења ризика од елементарних и других непогода и управљања ванредним ситуацијама у Републици Србији. При томе, крајњи резултат његовог истраживања односи се на јасно формулисање закључака од значаја за унапређење иначе скромног правног и институционалног оквира управљања ванредним ситуацијама у Републици Србији. У дисертацији се посебно истиче да је Република Србија изложена константним ризицима природног и техничког порекла, те се Србија се нашла пред изазовом изградње јединственог система заштите и спасавања.

Одговор какав систем заштите и спасавања је потребан Републици Србији са становишта процењених ризика који могу имати карактер ванредних ситуација, односно која је мисија, задаци и структура овог система, пројектована је у Националној стратегији заштите и спасавања у ванредним ситуацијама. Полазећи до реалности да је читаво област реаговања на катастрофе у нашој земљи, била је потпуно занемарена до доношења Закона о ванредним ситуацијама, крајем 2009. године, низ кључних системских поставки из тог закона још увек није реализовано (процене ризика, систем раног упозорења, систем цивилне заштите, финансирање). Кандидат наглашава да се значај истраживања црпи из чињенице што је међународна

заједница тек однедавно увидела (посебно њен институционални део) неопходност континуираног и научно фундираног рада на плану међународне сарадње и усавршавања видова и инструмената истих, како би се смањили ризици од катастрофа, ублажиле последице и правовремено и солидарно реаговало на пружању помоћи угроженим људима и регионима. Наглашава се да је у последњих двадесетак година учињено у том правцу више него у целокупном претходном периоду, али ни издалека онолико колико је то нужно и потребно, због чега је императив да се посебно најмоћније државе обавежу на ефикасни рад како би се ублажиле катастрофалне последице по свет дејством природних и других катастрофа.

Због свега овога, али и низа других релевантних разлога, значај овог истраживачког подухвата је несумњив јер ће омогућити да се сагледају практични аспекти појединих облика међународне сарадње Републике Србије која је успостављена или се може очекивати њено успостављање у наредном периоду на основу одговарајућих међународних инструмената и механизма сарадње на плану смањења ризика од природних и других катастрофа. С обзиром на одсуство свестранијег истраживања ове проблематике и уобличавања теоријских разматрања, кандидат, сматра да је нужно је истражити и презентовати све аспекте политичких, економских и правних ангажмана као и практичних видова и инструмената међународне сарадње на плану смањења ризика од катастрофа до које је дошло у последњој деценији, пошто је Република Србија на овом плану показала значајну инвентивност. Ово се посебно чини значајним гледано са аспекта придруживања Републике Србије и чланство ЕУ, где ће се приликом отварања појединих поглавља у процесу придруживања инсистирати на имплементацији и усклађивању правног и институционалног оквира и из области система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама.

Имајући у виду све анализирани чињенице, кандидат проблем истраживања дефинише на следећи начин: „Да ли и у којој мери су у правни и институционални оквир Система смањења ризика од елементарних и других непогода Републике Србије имплементирана институционална решења садржана у међународним документима, искуства, знања и добре праксе стечене у свету и региону у овој области и да ли би се њиховом имплементацијом у наредном периоду допринело јачању сопствене спремности за управљање ризицима од природних и других катастрофа и реаговања у условима ванредних ситуација“.

Предмет истраживања у овој докторској дисертацији у ширем смислу је усмерен на аналитички приказ међународне сарадње у области смањења ризика од катастрофа, док у ужем смислу предмет истраживања усмерен је на анализу правног и институционалног оквира Система превенције и смањења ризика од природних и других катастрофа Републике Србије и на основу тога, формулисање предлога да се у правни и институционални оквир смањења ризика од елементарних непогода у Републици Србији имплементирају институционална решења садржана у међународним документима, искуства, знања и добре праксе стечене у свету и региону у овој области. Да би се темељније разјаснила питања везана за укупне облике и инструменте међународне сарадње који су до данас дали неке позитивне резултате (али не и довољне) дају се одговори и на важна питања попут оних која се

односе на научну експликацију етиолошких, феноменолошких, виктимолошких димензија катастрофа.

Тежишни део предмета истраживања усмерен је на аналитички приказ међународне сарадње у области смањења ризика од катастрофа, која пружа свим земљама јасне смернице и шансе за боље управљање ризицима од катастрофа, као и могућности за добијање међународне помоћи. Та се помоћ односи како на јачање институционалног и правног оквира за смањење ризика од катастрофа тако и на хуманитарну помоћ ради отклањања последица катастрофа. У том смислу кроз предмет истраживања дат је аналитички приказ: Општих међународноправних обавеза; Хјого оквира за деловање 2005-2015, и Сендаи оквира за смањење ризика од катастрофа од 2015-2030; Европског механизма сарадње; Регионалне сарадње у Југоисточној Европи и билатералних споразума које је закључила Република Србија. Приказ облика сарадње и правних и политичких обавеза ће, због њихове бројности и разуђености, нужно остати у границама аналитичког приказа, без теоретских разматрања и продубљених правних анализа, уз оцену практичних аспеката појединих облика сарадње које је успоставила или је неопходно да успостави Република Србија на основу одговарајућих међународних инструмената. Утемељујући се на поставкама наведених теоријских полазишта, предмет истраживања концентрисан је на следећа питања: појмовно одређење и различите дефиниције катастрофа и њима сличних појава у друштву и природи; класификацију катастрофа; мултидисциплинарност тумачења феноменологије катастрофа; катастрофе као извор угрожавања појединачне, националне, регионалне и глобалне безбедности; катастрофе као чинилац угрожавања људских права; основни принципи, облици и механизми међународне сарадње у области смањења ризика од катастрофа; етичке принципи у конкретним активностима попут хуманитарне помоћи; партиципацију разних субјеката и организација међународне заједнице у разноврсним ситуацијама; међународно-правну регулативу; обавезе међународне заједнице; обавезе Републике Србије у односу прихватања и имплементирања међународних смерница у сопствени Систем смањења ризика од елементарних непогода и управљања ванредним ситуацијама.

Поред тога, кандидат сагледава и одговоре на низ других питања и проблема која ће кроз коректну експликацију истих помоћи у стварању адекватне представе о епохи „светског друштва ризика“ али и о огромним могућностима светске заједнице да контролише сопствене активности. Кандидат се у оквиру временског одређења истраживања определио за период од 2010. године када је у Србији донет Закон о ванредним ситуацијама, касније Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, чиме је на јединствен начин уређена ова област, па све до доношења Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању у ванредним ситуацијама. За просторну одредницу предмета истраживања узета је територија Републике Србије и земаља Европске уније, земаља Југоисточне Европе и земаља са којима је Република Србија потписала билатералне споразуме и аранжмане по појединим питањима из области превенције и смањења ризика од елементарних непогода и управљања ванредним ситуацијама.

Кандидат научне циљеве свог истраживања разврстава на три нивоа: први ниво научног циља у раду је дескриптивна анализа (кроз научну дескрипцију) постојеће научне грађе о међународним облицима и инструментима сарадње на плану смањења ризика од природних и других катастрофа, као и провера теоријске заснованости истраживања по моделима теорија осетљивости и спремности у Републици Србији, што ће представљати научни опис првог дела предмета истраживања. Други ниво научног циља рада јесте анализа односа различитих субјеката међународне заједнице (држава, организација), њихових уговорима и другим међународним актима преузетих односа на плану смањења ризика. Ово се посебно односи на највеће и најразвијеније земље света које имају круцијалну улогу на плану уређења међусобних, али и односа на међународном плану. Ово се односи и на класификацију облика и инструмената сарадње као и на утицај поменутих субјеката на стање смањења ризика од катастрофа у појединим регионима и у свету, што ће представљати научни опис другог дела рада. Као друштвени циљ рада, одређена је анализа питања могућности практичне примене, институционалних решења међународне сарадње уз примену искустава и добре праксе у нормативно-правни и институционални амбијент Система смањења ризика од елементарних и других непогода и управљања ванредним ситуацијама Републике Србије.

У циљу остваривања постављених предмета и циљева истраживања кандидат јасно дефинише и методолошки оквир који се заснива на комплексности проблема истраживања. Све то јасно је условљавало коришћење теоријске анализа садржаја којом се обезбедила научна експликација етиолошких, феноменолошких, виктимолошких димензија катастрофа, као и аналитички приказ међународне сарадње у области смањења ризика од катастрофа, затим искуствена грађа створена у претходним истраживањима, као и резултати емпиријских истраживања насталих током истраживања, помоћу које су изведени закључци о предмету истраживања. Због комплексности проучаваног феномена, у раду су анализирани подаци из различитих извора. Значајно је споменути да су као постојећи извори података из којих је креирана базична искуствена евиденција коришћени: научни и стручни радови који се, посредно или непосредно, баве утицајем катастрофа на стварање међународних механизма превенције и смањења ризика и боље заштите од катастрофа; научни и стручни истраживачки пројекти из ове области; позитивноправни прописи (национални, регионални и међународни); институционални извори (статистички извештаји, документа из архива државних институција, евиденције невладиних организација, извештаји осталих релевантних институција); евиденције државних и међународних тела задужених за праћење ових појава; међународни документи, конвенције, протоколи, међународни уговори и други акти, који су директно или индиректно везани за предмет истраживања; нормативни и институционални оквир Републике Србије на плану смањења ризика од елементарних непогода и управљања ванредним ситуацијама.

У циљу постизања што већег степена поузданости и обухватности, истраживање је обухватило како анализу различитих извора података, тако и комплементарно коришћење различитих истраживачких метода: преглед научне и стручне литературе; анализа правних докумената; метод секундарне анализе;

историјски метод; компаративни метод; метод испитивања. Прегледом литературе пружене су информације о контексту, односно о теоријском и концептуалном утемељењу предмета истраживања. Кроз преглед литературе дошло се до релевантних сазнања о различитим приступима дефинисања и калсификовања катастрофа и међународне сарадње на плану њихове превенције и смањења ризика од истих, кроз тумачење и сагледавање теоретичара и истраживача који су се бавили или баве овом облашћу.

3. Хипотетички оквир истраживања

Хипотетички оквир истраживања условњен је дефинисаним проблемом и предметом и постављеним циљевима истраживања. Кандидат је дефинисао генералну хипотезу која гласи: „Имајући у виду чињеницу да у општем међународном праву постоје бројни уговори и други међународни инструменти који утврђују правила и стандарде за међународну сарадњу у реаговању на катастрофе и пружање хуманитарне помоћи, у правном и институционалном оквиру Републике Србије би требало унапредити норме и процедуре за олакшавање међународне сарадње, као и за доследно испуњавање обавеза преузетих међународним уговорима и поштовање међународних стандарда“.

На основу генералне хипотезе, кандидат је дефинисао и посебне хипотезе: 1. Приоритети утврђени Хјого оквиром за деловање 2005-2015. и Сендаи оквиром за смањење ризика од катастрофа, морају да нађу адекватно место у правном и институционалном оквиру Републике Србије и плановима ангажовања свих надлежних институција у области смањења ризика од катастрофа, како на националном тако и на локалном нивоу. У томе је веома битно обезбедити заједничко деловање свих заинтересованих страна – институција власти, јавног и приватног сектора, цивилног друштва, посебно осетљивих и маргинализованих друштвених група и свих грађана. Идеја да целину сложених активности у овој области може да организује и без довољне подршке других субјеката води Сектор за ванредне ситуације, мора се критички преиспитати. С тим у вези, имало би разлога да се посебно размотри потреба оснивања једне централне институције која би развила мултисекторску националну платформу и, на мултисекторској и континуираној основи, координирала активности свих субјеката усмерене ка смањењу ризика од катастрофа (у свим елементима управљања ванредним ситуацијама, почев од превенције, одговора, па до обнове подручја погођених катастрофама); 2. У циљу изградње Система смањења ризика од елементарних и других непогода и управљања ванредним ситуацијама у Републици Србији, потребно је извршити ратификацију појединих мултилатералних и билатералних уговорних инструмената и споразума које постоје у овој области, а које још увек Република Србија није ратификовала. То исто се односи и на европске уговорне инструменте који постоје у овој области. Билатерални споразуми о сарадњи и узајамној помоћи у случају катастрофа, које је Република Србија закључила са једним бројем земаља, су од великог значаја за активности које је неопходно предузимати заједничким акцијама уговорених страна.

Полазећи од тога, неопходно је да се пракса закључивања оваквих споразума прошири на остале суседне и друге земље које имају интерес за сарадњу у овој области; 3. Обавеза доследног вођења рачуна о заштити људских права у ситуацијама катастрофа мора да буде изричито наглашена у домаћем правном оквиру за управљање катастрофама и да се односи на све локалне и централне институције које имају надлежности у домену реаговања на катастрофе; 4. Као основу за ревизију правног и институционалног оквира Система смањења ризика од елементарних и других непогода и управљања ванредним ситуацијама у Републици Србији неопходно је узети у обзир препоруке међународних партнера за смањење ризика будућих катастрофа (смернице у закључцима Конференције о поплавама у земљама Западног Балкана, одржане у Бриселу 24. Октобра 2014), CADRI Нацрт националног акционог плана за јачање капацитета за смањење ризика од катастрофа (2015) и друге релевантне међународне документе који се односе на област смањења ризика од катастрофа (Директива ЕУ о заштити критичне инфраструктуре, 2008). Нацрт „чек-листе“ о закону и смањењу ризика од катастрофа (IFRC – UNDP, 22. октобар 2014), требао би да буде коришћен као инвентар питања која би се регулисала правним оквиром, имајући пре свега у виду чињеницу да је фокус законодавства у Републици Србији на реаговању у ванредним ситуацијама, док је концепт смањења ризика од катастрофа недовољно примењен и занемарен, односно нормативно и институционално недовољно развијен и неконзистентан; 5. Доградња правног оквира и јачање институција захтевају ревизију закона и других прописа у свим областима које су од значаја за смањење ризика од катастрофа и управљање у ситуацијама катастрофа. Да би се постигли пожељни ефекти, неопходан је холистички приступ, са јасно идентификованим кључним принципима за смањење ризика и приоритетима и јасно дефинисаним надлежностима, обавезама и одговорности институција од локалног до централног нивоа. Тај приступ захтева да буде подржан одговарајућим решењима у секторским законима (управљање земљиштем, планирање и изградња, управљање водама, заштита животне средине, саобраћај и инфраструктура, комуналне делатности итд.); 6. У правном оквиру би сагласно међународним стандардима и експертизи, неопходно је на прецизнији начин утврдити обавезе надлежних институција за процену ризика, ревизију тих процена, мониторинг, као и за прикупљање, уступање, анализу и коришћење података од значаја за процену ризика и мониторинг. Исто тако правни оквир у терминолошком и функционалном смислу треба ускладити са међународним стандардима у области смањења ризика од катастрофа, као и са прописима ЕУ у овој области.

4. Кратак опис садржаја дисертације

Структуру рада кандидат је методолошки добро, систематично и прегледно поставио и усагласио са хипотетичким оквиром истраживања. Рад је структуриран тако да садржи увод, шест поглавља, закључак и литературу. Комисија цени, да је кандидат смислено осмислио структуру рада и да ја она у потпуној симетрији са предметом истраживања, дефинисаним циљевима и хипотезама.

У уводу, кандидат указује на мотиве, значај и циљеве изучавања наведене проблематике у оквиру међународне сарадње и њеног утицаја на интегрисани систем смањења ризика од елементарних и других непогода у Републици Србији. Посебно се појашњавају савремени и актуелни трендови националног и међународног правног регулисања у области утицаја међународне сарадње на систем смањења ризика од елементарних и других непогода. Посебно се наглашава да је међународна заједница тек однедавно увидела (посебно њен институционални део) неопходност континуираног и научно фондираног рада на плану међународне сарадње и усавршавања видова и инструмената истих, како би се смањили ризици од катастрофа, ублажиле последице и правовремено и солидарно реаговало на пружању помоћи угроженим људима и регионима.

У првом делу рада *„Методолошки оквир истраживања“* кандидат детаљно описује проблем истраживања, теоријска полазишта у истраживању међународне сарадње на плану превенције и смањења ризика од катастрофа, предмет и циљеве истраживања, хипотетички оквир истраживања, методе истраживања, научну и друштвену оправданост спроведеног истраживања.

У другом делу рада *„Теоријски оквир одређења појма катастрофа и њима сличних појава у природи и друштву“* описују се теоријски приступи у поимању термина катастрофа. Кандидат истиче да различита теоријска тумачења доводе до мимоилажења која не доприносе јасном теоријском, пре свега законском утемељењу појма „природна катастрофа“, па је стога потребно је изнаћи најприхватљивије тумачење поменутог појма који се примењује у законским актима и међународним билатералним и мултилатералним споразумима и комуникацијама. Из наведеног произилази да, поред јасног појмовног одређења, нужно је извршити класификацију катастрофа. Катастрофе које се дешавају у социјалном миљеу знатно се разликују по самој етиологији и манифестацијама од на пример литосферских, хидросферских, атмосферских, биосферских итд. Поред тога, у овом делу рада кандидат теоријски образлаже појам управљања катастрофама са нагласком на разлику између традиционалног и савременог управљања катастрофама. Посебно се разматра и теоријски оквир који је коришћен у истраживању и који је садржан у теорији угрожености и спремности.

У трећем делу рада *„Међународна сарадња у области смањења ризика од катастрофа“* даје се теоријска анализа и разрада чињеница везаних за нормативно-правну регулативу у области смањења ризика од катастрофа, облике и инструменте међународне сарадње, механизме, принципе и стандарде међународне сарадње, етичке принципе у конкретним активностима пружања хуманитарне помоћи. Детаљно се описују и систематично излажу питања партиципације разних субјеката и организација међународне заједнице у катастрофама. Поред наведених бројних резолуција чије циљ превенција и смањење ризика од катастрофа, указују се и на интезивно ангажовање UNDP-а, Канцеларије високог комесеријата за људска права, UNICEF-а, UNEP-а, UNESCO-а, UN- HCR-а, Habitatatа UN, FAO-а, Светског програма за храну (WFP), Светске здравствене организације (WHO), те других специјално креираних тела, аранжмана и програма, какви су на пример Канцеларија за координацију хуманитарних послова (Office for Coordination of Humanitarian Affairs

– ОСНА) и Међуресорски секретаријат Међународне стратегије за смањење ризика од катастрофа (UN Inter-Agency Secretariat of the International Strategy for Disaster Reduction – UNISDR). Такође, истичу се значај и напори Међународне федерације Црвеног крста и Црвеног полумесеца, као и појединих других хуманитарних или других међувалдиних (Међународна организација за миграције – ИОМ, Међународна организација цивилне заштите – ICDO) и невладиних међународних организација, као и Светске Банке. Такође, анализирају се међународни уговори и документи којима се штите људска права у ситуацијама катастрофа, пружање хуманитарне помоћи и међународни одговор на ризике од катастрофа. Кандидат се бави анализом инструмената који имају за циљ изналажење међународног одговора на ризике од катастрофа, односно формулисање мера које треба предузети удруженим напорима држава, UN као светске организације и других међународних организација и заинтересованих страна.

У четвртом делу рада *„Механизми и облици сарадње у Европској унији“*, разматрају се најзначајнији европски чиниоци сарадње у области ванредних ситуација на подручју Европске уније. Посебно се истиче да је у циљу унапређења сарадње у области цивилне заштите Савет ЕУ је током осамдесетих и деведесетих година прошлог века усвојио неколико резолуција и одлука. Разматра се Механизам ЕУ за цивилну заштиту (EU Community Civil Protection Mechanism), којим се од држава чланица захтева да одреде тимове за интервенције, који би у случају потребе пружали прекограничну помоћ у оквиру земаља чланица и ван ЕУ. Уз све то, детаљно се анализира регионална и билатерална сарадња у југоисточној Европи и разматрају се кључне иницијативе као што су Споразум о установљењу цивилно-војног планског савета за ванредне ситуације у Југоисточној Европи (2001), који је закључило шест земаља из региона западног Балкана и који је усмерен ка јачању сарадње у пружању регионалне помоћи, развоју заједничких стандарда и организовању вежби снага за заштиту и спасавање и Иницијатива за превенцију и спремност у случају катастрофа (DPPI SEE) потписана 2017. године у Загребу. Затим, аутор елаборира различите карактеристике сарадње Републике Србије са НАТО пактом. При томе, даје се јасан осврт и на међународне теренске вежбе у области управљања у ванредним ситуацијама.

У петом делу рада *„Систем управљања у кризама изазваних елементарним непогодама у Републици Србији и његова окренутост међународној сарадњи“* кандидат детаљно описује стање у области ванредних ситуација које је било предмет критичких и других анализа у којима се истицало неколико кључних констатација, и то: непостојање савремене законске регулативе; недостатак материјалних средстава; мањак опреме; недовољна координација релевантних министарстава. Имајући у виду да се систем састоји од одређених кључних елемената, даје се приказ најзначајнијих законских прописа на основу који се утемељује сам интегрисан систем смањења ризика од катастрофа. У даљем тексту, кандидат описује карактеристике и активности успостављеног Сектора за ванредне ситуације са посебним освртом на све фазе његове реорганизације. Поред поменутих субјеката сарадње, кандидат истиче и описује друга тела Владе, као што је формирана радна група за решавање проблема мешовитих миграционих токова. Објашњава да је

задатак групе је да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији са посебним освртом на проблеме у овој области, даје анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањем мешовитих миграционих токова. Након детаљне анализе субјеката и нормативног регулисања сардање, кандидат посебну пажњу посвећује новој законској регулативи међународне сарадње на плану смањења ризика од елементарних непогода. Уз то, детаљно се сагледавају и перспективе међународне сарадње Републике Србије на плану смањења ризика од елементарних непогода. На крају, кандидат даје систематичан и свеобухватан преглед упоредне праксе нормативно-институционалног оквира у области ванредних ситуација на регионалном нивоу.

У шестом делу рада „*Резултати и анализа истраживања*“ кандидат је водећи рачуна о предмету и циљу докторске дисертације изложио резултате емпиријског истраживања применом квантитативних и квалитативних метода, односно посебно дизајнираног писаног упитника/анкетеса затвореним и отвореним питањима. Истиче се да је истраживање спроведено на узорку од 105 запослених лица у јавним установама Републике Србије у периоду мај-јун 2018. године. Наглашава се и то да су добијени резултати обрађени методама дескриптивне статистике (прикупљање, обрада и презентација података) уз примену апликативног програма Microsoft Excel 2010. У датом делу, даје се детаљан и исцрпан преглед добијених резултата спроведеног истраживања.

Увидом у списак литературе, може се констатовати да је кандидат извршио квалитетан избор домаће и иностране литературе која му је омогућила решавање пројектом утврђених проблема истраживања, потврђивање или оспоравање постављене хипотезе и остваривање постављених циљева истраживања.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Израдом докторске дисертације попуњена је академска празнина и дат је несумњив допринос развоју теорије смањења ризика од природних и других катастрофа, а налази истраживања имају и практичне импликације у смислу унапређења организације и функционисања система превенције и смањења ризика од елементарних и других већих опасности у Републици Србији.

У раду је доказано како у пракси скоро да и није било могуће на адекватан начин реализовати правовремено и ефикасно све оно што је записано у разним документима, јер су центри одлучивања у различитим областима зависили од понашања и политике стварних центара моћи како на глобалном, тако и у регионалним и националним плановима. Светска хијерархија моћи је трансформисана и попримила је другачија обележја и садржаје, тако да је процес глобализације довео до формирања снажних центара моћи. Настали су економски региони, мегарегије, са седиштима у САД-у, Јапану и Европи. Успостављене су

међународне економске и политичке организације: OUN, UNESCO, GATT, WTO, IMF, WB и друге, преко којих центри моћи владају светом.

Анализом међународне сарадње на плану смањења ризика од катастрофа, издвојене су карактеристике које одговарају и које је неопходно имплементирати у правни и институционални оквир Система превенције и смањења ризика од елементарних и других катастрофа Републике Србије. Поред теоријског доприноса, истраживање је дало и значајан допринос у практичној примени резултата истраживања у систему за управљање ванредним ситуацијама у Републици Србији. Научни допринос огледа се и у томе што се на свеобухватан начин верификовала применљивост теорија осетљивости и спремности на концептуално обликовање система превенције и смањења ризика од елементарних и других катастрофа у Републици Србији. Свакако, може се истаћи да ће новонастала ситуација у међународној заједници нужно условити свестранији приступ овој проблематици, а то се, пре свега, односи на научно-теоријску анализу исте са аргументованим доказима о последицама које ће наступити.

6. Закључак Комисије

На основу увида у завршену докторску дисертацију кандидата Милете Милашиновића **„Утицај међународне сарадње на Систем смањења ризика од елементарних и других непогода у Републици Србији“**, Комисија констатује да је кандидат успешно обрадио постављену тему. Предмет и циљеви истраживања су адекватно постављени, теоријски и методолошки оквир рада кохерентни и утемељени на релевантним научним достигнућима и савременој научној публицистици. Кандидат је у потпуности следио одобрену структуру на коју је сагласност дало Наставно-научно веће Факултета безбедности и Стручно веће Универзитета у Београду.

Докторска дисертација **„Утицај међународне сарадње на Систем смањења ризика од елементарних и других непогода у Републици Србији“** представља савремен, актуелан, релевантан и оригиналан допринос фонду знања из уже научне области студија безбедности, односно савремених студија ванредних ситуација. Спроведено истраживање, детаљне теоријске анализе, обим коришћене литературе и добијени резултати истраживања недвосмислено указују на квалитет докторске дисертације.

На основу свега изложеног, имајући у виду научне резултате истраживања, методолошки оквир, научни и друштвени допринос, Комисија даје позитивну оцену докторске дисертације и Наставно-научном већу Факултета безбедности Универзитета у Београду

ПРЕДЛАЖЕ

да прихвати позитивну оцену докторске дисертације кандидата Милете Милашиновића, под насловом „Утицај међународне сарадње на Систем смањења ризика од елементарних и других непогода у Републици Србији“ и одобри јавну одбрану.

КОМИСИЈА:

1. Проф. др Зоран Драгишић, председник,
2. Доц. др Владимир М. Цветковић
3. Проф. др Славољуб Драгићевић, члан

У Београду, 10.01.2020. године